Permezz tal-komunitajiet tal-enerġija tagħha, "Modena għandha l-għan li tkun protagonista f'din it-tranżizzjoni enerġetika"

Alessandra Filippi, deputat sindku ta' Modena, l-Italja

Il-firmatarja tal-Patt tas-Sindku Modena, l-Italja, reċentement dehret fir-rivista Taljana Forum PA għall-isforzi tagħha fil-qasam tat-tranżizzjoni għad-dekarbonizzazzjoni u s-sostenibbiltà. Dawn enfasizzaw il-potenzjal tal-komunitajiet tal-enerġija, iżda wkoll l-importanza li huma parti mill-Patt Ewropew tas-Sindki sabiex ikunu jistgħu jiksbu l-miri tagħhom.

Kienu s-summit tal-G20 f'Ruma segwit mill-COP26 fi Glasgow li enfasizzaw b'mod ċar il-kundizzjoni tas-saħħa tal-pjaneta tagħna u l-importanza li tittieħed azzjoni mingħajr aktar dewmien permezz tal-implimentazzjoni ta' tranżizzjoni enerġetika effettiva u l-iżvilupp ta' struttura ekonomika u tal-produzzjoni li tqis is-sostenibbiltà ambjentali. Il-Muniċipalità ta' Modena għandha l-għan li tkun protagonista f'din it-tranżizzjoni enerġetika għall-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima. Min-naħa l-oħra, qabel il-pandemija globali tal-COVID-19, miljuni ta' persuni kienu niżlu fit-toroq biex jitolbu ġustizzja għall-klima. Minħabba li l-kriżijiet soċjali,

tas-saħħa u klimatiċi huma interkonnessi, dawn il-kwistjonijiet jeħtieġu soluzzjonijiet komuni. Il-komunitajiet tal-enerġija jistgħu jkunu soluzzjoni waħda biex jiġu indirizzati dawn il-kwistjonijiet kollha.

X'inhuma l-komunitajiet tal-enerġija?

Komunità tal-enerġija hija bbażata fuq sistema kollaborattiva bejn korpi pubbliċi lokali, kumpaniji, negozji, u ċittadini, li jagħżlu li jiżviluppaw infrastrutturi tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli u li jużaw l-awtokonsum permezz ta' mudell ibbażat fuq il-kondiviżjoni. Din hija għodda ideali għall-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, iżda wkoll għall-ġlieda kontra l-faqar enerġetiku, li qed jaffettwa aktar minn 2 miljun familja Taljana. Billi din tinvolvi l-komunità direttament, din taċċellera l-għarfien u t-taħriġ meħtieġ fuq kwistjonijiet fundamentali bħal dawn.

Il-komunitajiet tal-enerġija għandhom ikunu rikonoxxuti internazzjonalment bħala fundamentali biex jinkisbu l-għanijiet tal-Ftehim ta' Pariġi billi dawn huma strumenti li jistgħu jsolvu diversi problemi fl-istess ħin.

Għarfien u involviment tal-utent

Il-Komunitajiet tal-enerġija jistgħu jinvolvu numru kbir ta' atturi soċjali fl-isfida tad-dekarbonizzazzjoni. Il-prossimità tal-impjanti għall-konsumaturi tista' tirriżulta, f'ħafna każijiet, f'installazzjonijiet fuq is-soqfa jew fil-viċinanzi tal-bini, li jċaqlaq l-attenzjoni għall-kwistjoni tal-involviment attiv taċ-ċittadini. L-involviment tal-utenti individwali u l-benefiċċji ekonomiċi ta' dawn is-sistemi se jwassal il-membri tal-Komunitajiet biex ikunu iktar virtużi u effiċjenti fl-użu tal-enerġija u, b'mod aktar ġenerali, biex ikollhom għarfien ikbar tad-dinamiċi li jikkaratterizzaw il-produzzjoni, il-konsum u l-bejgħ tal-elettriku.

Dawn l-elementi jistgħu jwasslu għall-użu ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi innovattivi, bħal mudell li jsawwar il-profil ta' tagħbija skont il-ħtiġijiet tan-network, b'hekk l-azzjonijiet tal-konsumaturi. Jekk il-konsumaturi finali jingħataw aktar responsabbiltà, dawn iħossuhom imġiegħla jallinjaw il-profili ta' tagħbija u produzzjoni tagħhom u jibbilanċjaw għall-ewwel darba s-sistema żgħira tagħhom stess.

Qafas legali li qed jevolvi

Id-Direttiva dwar l-Enerġija Rinnovabbli (RED II), it-traspożizzjoni parzjali tagħha u l-konverżjoni fil-liġi tad-Digriet Taljan *Milleproroghe* t-tnejn jiddefinixxu l-qafas legali tal-komunitajiet tal-enerġija. Din tistabbilixxi l-possibbiltà li jinħolqu komunitajiet li jiskambjaw l-enerġija għall-iskop ta' awtokonsum kollettiv istantanju kif ukoll iddiferiet għal żmien aktar tard.

F’Mejju 2021 ir-rapport tal-Legambiente bit-titolu “Muniċipalitajiet Rinnovabbli” wettaq stħarriġ ta’ mill-inqas 30 konfigurazzjoni lokali ta’ komunitajiet tal-enerġija li jużaw sorsi rinnovabbli u huma involuti fl-awtokonsum kollettiv. Dan huwa moviment li qed jaħdem b’rata aktar mgħaġġla mill-installazzjonijiet ta’ impjanti kbar, li juri xewqa ċara għal approċċ minn isfel għal fuq.

L-impenn tal-Muniċipalità ta’ Modena għall-Patt tas-Sindki

Il-proċess ta’ dekarbonizzazzjoni għadda minn aċċellerazzjoni sinifikanti f’dawn l-aħħar snin u l-kwistjonijiet tas-sostenibbiltà ambjentali, ekonomika u soċjali saru ċentrali mhux biss fil-livell Ewropew, iżda wkoll fil-politiki tal-awtoritajiet lokali. Modena għandha pożizzjoni li hija kritika għall-kwalità tal-arja, u għalhekk il-bidla għal enerġija ekoloġika hija partikularment urġenti għat-titjib tal-benesseri tan-nies.

Il-maġġoranza tal-muniċipalitajiet li huma membri tal-AESS ingħaqdu man-network tal-Patt tas-Sindki u ħejjew Pjanijiet ta’ Azzjoni għall-Enerġija Sostenibbli u l-Klima (SECAP). Fil-Muniċipalità ta’ Modena, il-Pjan ġie approvat fi Frar 2021 bl-għan dikjarat li l-emissjonijiet ta’ CO2 jitnaqqsu tal-inqas b’55% sal-2030, f’konformità mal-għanijiet tal-UE. L-inizjattiva tal-Patt tas-Sindki kellha impatt pożittiv fuq it-territorju nazzjonali, bl-involviment ta’ numru kbir ta’ bliet u partijiet interessati u żieda fl-għarfien dwar il-kwistjoni tal-klima.

Billi xi muniċipalitajiet ta’ daqs żgħir u medju sabu ruħhom jiffaċċjaw problemi interni, wieħed għandu jipprovdi għodod ġodda u/jew jagħmel dawk eżistenti aktar effettivi sabiex dawn ikunu jistgħu jipparteċipaw bis-sħiħ fl-implimentazzjoni tal-Pjanijiet ta’ Azzjoni tagħhom. Dan il-pjan jidher li qed jaħdem sew għaliex numru dejjem jikber ta’ bliet qed jinvolvu ruħhom b’mod proattiv mal-partijiet interessati lokali tagħhom u qed joħolqu b’suċċess komunitajiet tal-enerġija.

Proġetti speċifiċi ta’ komunitajiet tal-enerġija

Bħala riżultat tal-kofinanzjament tal-fond Ewropew EIT Climate-KIC, f’Settembru 2019 l-AESS, ENEA u l-Università ta’ Bolonja nedew il-proġett GECO (Green Energy Community) bil-parteċipazzjoni ta’ ċittadini, assoċjazzjonijiet u negozji lokali. Sal-2023 dan se jwassal għall-ħolqien tal-ewwel Komunità tal-Enerġija virtwali tal-Emilia-Romagna, jiġifieri f’Bolonja.

GECO se tiffaċilita l-iżvilupp ta’ 8 impjanti tal-enerġija rinnovabbli ġodda li se jittraduċu f’impjant għaċ-ċentru agroindustrijali CAAB/FICO, impjant tal-bijogass għar-rimi ta’ skart organiku, impjanti solari fotovoltajċi fuq diversi binjiet residenzjali, ċentru kummerċjali, fuq is-soqfa tal-Istitut tar-Riċerka tal-Moda, ZR Experience u kumpaniji fil-viċinat.

Dan kollu għal total ta’ 14 MW ta’ enerġija ġdida ġġenerata minn impjanti fotovoltajċi, li sal-2023 se jipproduċu aktar minn 15.4 miljun kWh/sena, bi tnaqqis ta’ 120 Mwh/sena ta’ enerġija, li se jevita l-emissjoni ta’ 58,000 tunnellata ta’ Co2/sena fl-atmosfera.

Il-proġett għaddej u jinvolvi l-iżvilupp ta' pjattaforma għall-analiżi tal-flussi tal-enerġija (produzzjoni, ħżin, u konsum), li huwa utli biex tiġi żgurata l-flessibbiltà enerġetika fi ħdan il-Komunitajiet biex b'hekk il-membri tal-Komunità jkunu jistgħu jimmonitorjaw il-konsum tal-enerġija u l-kontribuzzjoni tagħhom lill-Komunità.

Komunitajiet tal-enerġija: mistoqsijiet miftuħa

It-traspożizzjoni parzjali tad-direttivi Ewropej dwar l-awtoproduzzjoni u l-iskambju tal-enerġija ppermettiet il-bidu ta' diversi inizjattivi, b'riżultati inkredibbli meta wieħed iqis li l-liġi ġiet approvata biss sena u nofs ilu. Iżda feġġew xi kwistjonijiet kritiċi u għad hemm xi mistoqsijiet li għadhom ma ġewx imwieġba.

Id-daqs tal-komunitajiet tal-enerġija

Id-daqs tal-komunitajiet tal-enerġija, fuq il-bażi tal-parametru elettrotekniku, ħafna drabi jirriżulta li jillimita l-potenzjal tal-parteċipazzjoni li normalment isseħħ fl-esperjenzi ta' proġetti, b'mod speċjali għal strutturi ikbar minn 150 kW.

L-inċentivi llum jibbenefikaw biss l-enerġija kondiviża permezz ta' tariffa irrispettivament mid-daqs tal-impjanti. Waħda mill-kwistjonijiet kritiċi identifikati hija konnessa mal-konfigurazzjonijiet ta' impjanti żgħar, li jirriżultaw sostenibbli biss permezz ta' tnaqqis fit-taxxi u s-superbonus. Sabiex tiġi żgurata l-kontinwazzjoni ta' dawn l-esperjenzi minn isfel għal fuq, dawn il-proġetti jeħtieġu li jkunu wkoll vijabbli ekonomikament.

Governanza tal-mekkaniżmu

Kwistjoni delikata hija l-governanza tal-mekkaniżmu: din hija sfidata fl-Ewropa minn emenda li tipprovdi għas-separazzjoni tal-benefiċċji dovuti lill-membri direttament mill-kontijiet tagħhom, li toħloq serje ta' kumplessitajiet potenzjali fil-ġestjoni u r-riskju li tinvalida l-mudelli tan-negozju li qed jiġu żviluppati attwalment. Barra dan, f'termini ta' governanza, huwa meħtieġ li wieħed jaħseb f'mudelli li jistgħu jiġu mmaniġġjati minn isfel għal fuq għal konfigurazzjonijiet żgħar, mingħajr ir-riskju ta' spejjeż ta' ġestjoni kumplessi li jaffettwaw il-benefiċċji u jwasslu biex dawn jitilfu l-attraenza tagħhom. Għandna naħsbu wkoll dwar rwol attiv għall-maniġers f'dan is-sens, billi napplikaw it-tnaqqis direttament fil-kont, iżda f'forma mingħajr ħlas u mhux obbligatorja.

Aċċellerazzjoni meħtieġa biex tinkiseb il-mira ta' newtralità klimatika

Illum, fl-Italja, aktar minn 1.1 miljun impjant b'sorsi tal-enerġija rinnovabbli jissodisfaw 37.6% tal-konsum totali tal-elettriku u 19% tal-konsum totali tal-enerġija, permezz ta' taħlita ta' teknoloġiji li għandhom l-għan li jipproduċu enerġija elettrika u/jew termali mifruxa fil-muniċipalitajiet kollha. Sabiex jinżammu l-impenji li saru u jiġu rispettati d-dati ta' skadenza,

huwa meħtieġ intervent rapidu u konkret biex jgħaġġel il-proċess. F'dan is-sens, kontribuzzjoni valida tista' tiġi mill-komunità tal-enerġija.